

Viite: lausuntopyynnöt OKM 077:00/2014 ja OKM 123:00/2014

SIVISTYSTYÖNANTAJAT RY:N NÄKEMYKSET EHDOTUKSISTA YLIOPISTOJEN JA AMMATTIKORKEAKOULUJEN RAHOITUSMALLIEN PÄIVITTÄMISEKSI

Ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen perusrahoituksen jakamismallia ollaan päivittämässä siten, että uudistetut mallit ovat käytössä vuonna 2017. Ehdotukset uusiksi jakoperusteiksi on muotoiltu opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmissä. Sivistystyönantajat pitää ryhmien ehdotuksia hyvinä ja katsoo, että rahoitusmalleja tulee uudistaa ehdotusten mukaisesti.

Ehdotetut muutokset yliopistojen rahoitusmalliin ovat pieniä, mutta tarpeellisia. Esimerkiksi yhteistyössä toisten korkeakoulujen kanssa järjestettäviin opintoihin tulee kannusteita nyt myös rahoitusmallin kautta.

Ammattikorkeakoulujen osalta muutosesitykset ovat hieman suurempia. Keskeisin uudistus on strategisen rahoitusosion tuominen osaksi myös ammattikorkeakoulujen rahoitusmallia. Tämän pohjalta esitetään jaettavaksi 5 % perusrahoituksesta.

Perusrahoitusmallien päivittämisen yhteydessä on hyvä muistaa, että Suomessa korkeakoulujen perusrahoitus on käytännössä kokonaan kilpailtua. Suomessa painotetaan toiminnan laatua ja tuloksia, kun monissa muissa maissa suurin osa korkeakoulujen perusrahoituksesta jaetaan opiskelijamäärien mukaan. Suomen mallissa painoarvoltaan suurimmat mittarit ovat suoritettujen tutkintojen määrä, opintojen nopeus ja sujuvuus (55 op vuodessa suorittaneiden opiskelijoiden määrä), ulkopuolisen kilpaillun tutkimusrahoituksen määrä, laatu painotettu tutkimusjulkaisujen määrä ja strategiaperusteinen rahoitus. Painotukset mittareissa hieman vaihtelevat ammattikorkeakoulu- ja yliopistosektorein välillä.

Tulosperusteisuus on hyväksi havaittu tapa jakaa rahoitusta. Se on yksi keino kannustaa korkeakouluja kehittämään toimintaansa jatkuvasti laadukkaammaksi. Rahoitusmalleja on syytä tarkastella myös jatkossa ja kehittää niitä tarpeiden mukaan. Samalla on syytä muistaa, että rahoitusmallia ei tule rakentaa liian monimutkaiseksi, sirpaleiseksi eikä poukkoilevaksi. Mallin on pysyttävä läpinäkyvänä, ja sen pohjana olevien indikaattorien luotettavasti mitattavina ja sellaisina, että korkeakoulut voivat omilla toimillaan vaikuttaa niissä menestymiseen.

Sivistystyönantajat ry

Heikki Holopainen

Asiantuntija